

Koncepce celoživotního vzdělávání knihovníků, NSP, NSK, kvalifikace, certifikace ...

Pardubice, RF, 21.10. 2015

Zlata Houšková

O čem to bude

- Koncepce CŽV knihovníků – stav prací
- Pomůcky pro personální práci v knihovnách (výstupy z projektů NSP, NSK a projektů KZPS/UZS...)
- Doporučení vzešlá z (některých) projektů
- Možné kroky do budoucna
- Modelový příklad
- Malý přívažek od obecních knihoven

1 Koncepce CŽV – současný stav

- Koncepce je hotova, dokončuje se důvodová zpráva, bude předložena ÚKR ke schválení a následné implementaci
- Po zapracování připomínek bude předložena veřejnosti (očekává se ještě v r. 2015)
- V r. 2016 by mělo začít její naplňování, pokud se podaří najít pro ni obecný konsensus a prosadit ji v praxi

1.1 Průzkum

- Cíl: zjistit názory vedoucích pracovníků na stanovení určitých povinností, pravidel či přijetí závazků vedení knihoven při přijímání nových pracovníků, inovaci a prohlubování kvalifikace těch, kteří v knihovnách již pracují
- Respondenti: management veřejných knihoven v městech nad 10 000 obyvatel včetně krajských knihoven, větší vysokoškolské knihovny a další větší specializované knihovny

Účast v průzkumu

- **Účast: 105 knihoven**
- **Městské knihovny (sídla nad 10 tisíc obyvatel)**
- **Krajské knihovny (všechny) a NK ČR**
- **Vysokoškolské knihovny**
- **Specializované knihovny**
- **Knihovny, které neuvedly kompletní identifikační údaje**
- **Údaje za 2 791 pracovních míst**

Městská knihovna nad 10 tis. obyv.	55	52 %
Krajská knihovna	15	14 %
Ústřední specializovaná knihovna	2	2 %
Vysokoškolská knihovna	14	13 %
Jiná specializovaná	9	9 %
Neuvedlo	10	10 %
Celkem	105	100 %

Pozice a úroveň vzdělání	Počet úvazků	%
Katalogizátoři, akvizitéři SŠ	261	9%
Katalogizátoři, akvizitéři VOŠ, Bc.	54	2%
Katalogizátoři, akvizitéři VŠ	271	10%
Knihovníci ve správě fondů SŠ	149	5%
Knihovníci ve správě fondů VOŠ, Bc	16	1%
Knihovníci ve správě fondů VŠ	48	2%
Knihovníci ve službách SŠ	813	29%
Knihovníci ve službách VOŠ, Bc.	145	5%
Knihovníci ve službách VŠ	343	12%
Knihovníci v přímých službách SŠ	184	7%
Knihovníci v přímých službách VOŠ, Bc.	22	1%
Knihovníci v přímých službách VŠ	38	1%
Knihovníci dětské oddělení SŠ	123	4%
Knihovníci dětské oddělení VOŠ, Bc.	22	1%
Knihovníci dětské oddělení VŠ	34	1%
Metodici SŠ	74	3%
Metodici VOŠ, Bc.	9	0%
Metodici VŠ	51	2%
Správci digitálních knihoven SŠ	25	1%
Správci digitálních knihoven VOŠ, Bc.	24	1%
Správci digitálních knihoven VŠ	31	1%
Systémoví knihovníci SŠ	9	0%
Systémoví knihovníci VOŠ, Bc.	4	0%
Systémoví knihovníci VŠ	41	1%
Celkem	2791	100%

Struktura podle vzdělání

Středoškolské	1637,2	59 %
Vyšší odborné	296,8	10 %
Vysokoškolské	856,9	31 %
Celkem	2790,9	100,0

Počty úvazků u jednotlivých pozic bez ohledu na vzdělání

Pozice	Počet úvazků	%
Knihovníci ve službách	1301	47 %
Katalogizátoři, akvizitéři	586	21 %
Knihovníci v přímých službách	244	9 %
Knihovníci ve správě fondů	213	8 %
Knihovníci dětské oddělení	179	6 %
Metodici	134	5 %
Správci digitálních knihoven	80	3 %
Systemoví knihovníci	54	2 %

1.2 Potvrzené principy

- Povinná rekvalifikace nebo její prokázání, tj. NSK (s výjimkou pracovníků ve správě fondů (méně než 50%), u knihovníků v knihovnách pro děti s VŠ vzděláním 50%)
- Povinná inovace (maximálně 5 let)
- Nepovinná specializace

Další uplatněné principy

- Akceptování NSK jako kvalifikace
- Tvorba a zrovnoprávnění e-learningu
- Zodpovědnost KK za vzdělávání knihovníků v kraji

2 Pomůcky pro personální práci v knihovnách

- Národní soustava povolání
- Národní soustava kvalifikací
- Výstupy z projektů KZPS

2.1 Národní soustava povolání (NSP, www.nsp.cz)

- Knihovnické profese
- Využití popisů a standardů z NSP/NSK i pro další profese a pozice (lektor, dramaturg, produkční.... profese z oblasti ICT, ekonomové, asistenti...)

KATALOG POVOLÁNÍ

V katalogu povolání naleznete ty nejaktuálnější informace o povoláních na českém trhu práce – o jejich náplni, potřebných znalostech a dovednostech pro výkon povolání, mzdách, volných místech a další zajímavosti.

- POVOLÁNÍ
- PŘIPOMÍNKY
- NÁPOVĚDA

INFORMACE O NSP

Národní soustava povolání je otevřená a všem dostupná databáze povolání, monitorující požadavky trhu práce zastoupeným zaměstnavateli sdruženými v sektorových radách. Kde a jak NSP vzniká, k čemu slouží a v čem Vám může být prospěšná?

- CO TO JE NSP
- HISTORIE

KOMPETENCE

Co musím umět a znát, abych mohl vykonávat své povolání? To Vám řekne centrální databáze kompetencí pro všechna povolání, se kterými katalog Národní soustavy povolání pracuje.

- MĚKKÉ KOMPETENCE
- OBECNÉ DOVEDNOSTI
- ODBOBNÉ ZNALOSTI A DOVEDNOSTI

Knihovnické profese v NSP

- Dříve:
 - Knihovník
 - Samostatný knihovník
 - Knihovník specialista
- Dnes celková struktura: 23 typových pozic; publikováno 11, ostatní připraveny a ve stavu příprav

ODBORNÉ SMĚRY

KATEGORIE CZ-ISCO

SEKTOROVÉ RADY

STATISTIKA

BANKOVNICTVÍ, POJIŠŤOVNICTVÍ A DALŠÍ
FINANČNÍ SL...

BEZPEČNOST PRÁCE, OCHRANA MAJETKU A
OSOB

ČINNOST ZÁJMUVÝCH, POLITICKÝCH,
CÍRKEVNÍCH A JINÝCH ORGANIZACÍ

DOPRAVA A LOGISTIKA

DŘEVAŘSKÁ VÝROBA

EKONOMIKA, ADMINISTRATIVA,
PERSONALISTIKA, SPRÁV...

ELEKTRONICKÉ KOMUNIKACE

ELEKTROTECHNIKA

ENERGETIKA

HORNICKÁ ČINNOST A ČINNOSTI
PROVÁDĚNÉ HORNICKÝM ...

HUTNICTVÍ, SLÉVÁRENSTVÍ A KOVÁRENSTVÍ

MANAGEMENT

NÁBYTKÁŘSTVÍ

OBCHOD, MARKETING A REKLAMA

OZBROJENÉ SLOŽKY

POHOSTINSTVÍ, GASTRONOMIE, CESTOVNÍ
RUCH

POLYGRAFIE

POŠTOVNÍ A DORUČOVATELSKÉ SLUŽBY

POTRAVINÁŘSTVÍ A KRMIVÁŘSTVÍ

POŽÁRNÍ OCHRANA

PRÁVO

PSYCHOLOGIE A SOCIOLOGIE

SKLÁŘSKÁ, KERAMICKÁ VÝROBA

SLUŽBY PROVOZNÍ A OSOBNÍ

SOCIÁLNÍ PÉČE

STAVEBNICTVÍ

STROJÍRENSTVÍ

TEXTILNÍ A ODĚVNÍ VÝROBA

UMĚLECKÁ ŘEMESLA

UMĚNÍ A KULTURA

ÚZEMNĚ SAMOSPRÁVNÍ CELKY

VĚDA A VÝZKUM

VODNÍ HOSPODÁŘSTVÍ

VÝCHOVA A VZDĚLÁVÁNÍ

VÝROBA A ZPRACOVÁNÍ PAPIŘU

ZDRAVOTNICTVÍ A FARMACIE

ZEMĚDĚLSTVÍ A VETERINÁRNÍ PÉČE

ZEMĚMĚŘICTVÍ

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

NEZAŘAZENÁ POVOLÁNÍ

Knihovník

- Knihovník akvizitér
- Knihovník katalogizátor
- Knihovník pracovník správy fondů
- Knihovník v přímých službách
- Referenční knihovník
- Knihovník v knihovně pro děti
- Knihovník správce digitální knihovny
(zpracováno, dosud nepublikováno)

Kvalifikační úroveň NSP 4

2

Asistent dirigenta

Asistent kameramana

Ostřč

Pomocný kameraman

Švenkr

Vrchní osvětlovač

Designer výrobků

Dokumentátor

Garderobiér

Inspicent

Kaskadér

Knihovnik

Knihovnik akvizitér

Knihovnik katalogizátor

Knihovnik pracovník správy fondů

Knihovnik v knihovně pro děti

Knihovnik v přímých službách

Referenční knihovnik

Správce depozitáře

Správce památkových objektů

Tanečník člen souboru

Zbrojír

Samostatný knihovník

- Samostatný knihovník akvizitér
- Samostatný knihovník katalogizátor
- Samostatný knihovník pracovník správy fondů (připraveno)
- Samostatný referenční knihovník
- Samostatný knihovník správce digitální knihovny
- Samostatný knihovník v knihovně pro děti
- Samostatný systémový knihovník
- Samostatný knihovník metodik

Kvalifikační úroveň NSP 6

2

Asistent kastelána

Asistent památkáře

Asistent režie

Konzervátor a restaurátor uměleckořemeslných a uměleckých děl

Preparátor restaurátor

Restaurátor uměleckořemeslných a uměleckých děl v kameni

Restaurátor uměleckořemeslných a uměleckých děl v kovu

Restaurátor uměleckořemeslných a uměleckých děl v textilu

Restaurátor uměleckořemeslných a uměleckých děl ve dřevě

Restaurátor uměleckořemeslných a uměleckých děl ve skle, keramice a porcelánu

Restaurátor uměleckořemeslných a uměleckých děl z papíru, pergamenu a kůže

Restaurátor uměleckořemeslných a uměleckých malířských děl

Mistr zvuku v audiovizi

Pracovník audiovize

Producent v audiovizi

Produkční

První asistent režie

Samostatný designer výrobků

Samostatný dokumentátor

Samostatný knihovnik

Samostatný knihovnik akvizitér

Samostatný knihovnik katalogizátor

Samostatný referenční knihovnik

Scénárista a dramaturg audiovizuálního díla

Knihovník specialista

- **Knihovník specialista akvizitér**
- **Knihovník specialista katalogizátor**
- **Knihovník specialista pracovník správy fondů**
- **Referenční knihovník specialista**
- **Knihovník specialista správce digitální knihovny**
- **Systemový knihovník specialista**
- **Knihovník specialista metodik**
- **Knihovník specialista v knihovně pro děti**

Kvalifikační úroveň

- všechny
- 7
- 6
- 5
- 4
- 2
- 1

Oblast

- Nezáleží na odborném podsměru
- agentáž
- bez podoboru
- dramatická, filmová, TV, rozhlasová tvorba - technické činnosti
- hudební umění
- knihovnictví, archivnictví
- péče o památky, muzejnictví
- taneční umění
- výtvarné umění a průmyslové výtvarnictví

PRŮPOMÍNKY

NÁPOVĚDA

- Industriální archeolog
- Architekt výstav a expozic**
- Baletní mistr
- Designer výrobků specialista
- Dokumentátor specialista
- Dramaturg
- Filmový a televizní producent
- Producent
- Herec
- Hudebník
- Dirigent
- Hudební režisér
- Hudebník člen orchestru a souboru
- Hudebník sólista
- Korepetitor
- Vedoucí nástrojové a hlasové skupiny
- Choreograf
- Ilustrátor
- Kameraman
- Knihovnik specialista**
- Knihovnik specialista katalogizátor
- Referenční knihovnik specialista
- Kurátor
- Muzejní pedagog

Knihovnické profese v NSP

- Charakteristika pozice
- Vhodné a akceptovatelné vzdělání
- Stupeň vzdělání
- Měkké kompetence,
- Obecné kompetence
- Odborné znalosti
- Odborné dovednosti
- Příklady činností
- Pracovní podmínky
- Zdravotní podmínky

2.2 Národní soustava kvalifikací (NSK, [www.narodni- kvalifikace.cz](http://www.narodni-kvalifikace.cz))

- Informační základna o soustavě celostátně uznávaných profesních kvalifikací (PK) v ČR a systémový rámec pro počáteční i další vzdělávání a uznávání výsledků učení
- Legislativně zakotveno zákonem 179/2006 o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání)

PŘEDSTAVENÍ

ŠIROKÁ VEŘEJNOST

ODBORNÁ VEŘEJNOST

AUTORIZOVANÉ OSOBY

ZAMĚSTNAVATELÉ

Národní soustava kvalifikací

Portál je informační základnou o soustavě celostátně uznávaných profesních kvalifikací v ČR.

Zveřejňujeme informace o profesních kvalifikacích, které jsou k dnešku schválené a uplatnitelné na pracovním trhu v ČR. Informujeme o všech novinkách a událostech v oblasti ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání v ČR.

[Zjistit více informací](#)

Obor kvalifikace

V databázi se nachází **496** kvalifikací

Knihovnické profese v NSK

- **Kvalifikační a hodnotící standardy knihovnických PK** (co má umět člověk na konkrétní pozici a jak to lze ověřit)
- **Přesné pokyny pro zájemce o autorizaci** (oprávněného ověřovat, zkoušet)
- **Autorizující orgán (MK ČR)**
- **Pilotní ověření zkoušek a příslušných kurzů** (MZK a KK Vysočiny)

Obor kvalifikace

V databázi se nachází **772** kvalifikací

Doprava a spoje	32	Polygrafie, zpracování papíru, filmu a fotografie	28
Ekologie a ochrana životního prostředí	3	Potravinářství a potravinářská chemie	69
Ekonomie	11	Právo, právní a veřejnosprávní činnost	8
Ekonomika a administrativa	5	Publicistika, knihovnictví a informatika	8
Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika	35	Speciální a interdisciplinární obory	5
Gastronomie, hotelnictví a turismus	33	Stavebnictví, geodézie a kartografie	96
Hornictví a hornická geologie, hutnictví a slévárství	44	Strojírenství a strojírenská výroba	67
Informatické obory	3	Technická chemie a chemie silikátů	50
Kožedělná a obuvnická výroba a zpracování plastů	21	Tělesná kultura, tělovýchova a sport	12
Obchod	29	Textilní výroba a oděvnictví	28
Osobní a provozní služby	40	Umění a užité umění	16
Pedagogika, učitelství a sociální péče	5	Zemědělství a lesnictví	72
		Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů	52

NSK – hotovo, publikováno

Profesní kvalifikace v úrovni SŠ

- Knihovník katalogizátor**
- Referenční knihovník**
- Knihovník akvizitér**
- Knihovník pracovník správy fondů**
- Knihovník v přímých službách**
- Knihovník v knihovně pro děti**

- Úplná profesní kvalifikace Knihovník (složená z profesních kvalifikací)**

Profesní kvalifikace

vstupenka na trh práce

Obory vzdělání

cesta ke stupni vzdělání

Úplné profesní kvalifikace

cesta k širšimu uplatněni

Vybrané obory kvalifikace

[+ seznam oborů kvalifikace](#)

Publicistika, knihovnictví a informatika ×

Jen platné

Jen s termíny zkoušek

Kvalifikační úroveň i 1-8

Vašemu výběru odpovídá **8 profesních kvalifikací**

Název profesní kvalifikace	Kód	Platnost	Úroveň i
Knihovník akvizitér	72-002-M	Platný	4 ●●●●○○○○
Knihovník katalogizátor	72-003-M	Platný	4 ●●●●○○○○
Knihovník pracovník správy fondů	72-004-M	Platný	4 ●●●●○○○○
Knihovník v knihovně pro děti	72-005-M	Platný	4 ●●●●○○○○
Knihovník v přímých službách	72-006-M	Platný	4 ●●●●○○○○
Pracovník monitoringu médií	72-013-M	Platný	4 ●●●●○○○○
Referenční knihovník	72-007-M	Platný	4 ●●●●○○○○
Správce báze znalostí	72-001-R	Platný	6 ●●●●●●○○

NSK – hotovo, publikováno

- **Knihovník správce digitální knihovny (poslední PK z úrovně 4, tj. SŠ)**

NSK – hotovo

Profesní kvalifikace v úrovni VOŠ, Bc.:

- Samostatný knihovník akvizitér**
- Samostatný knihovník katalogizátor**
- Samostatný referenční knihovník**
- Samostatný knihovník správce fondu**
- Samostatný knihovník v knihovně pro děti**
- Samostatný knihovník metodik**
- Samostatný systémový knihovník**
- Samostatný knihovník správce digitální knihovny**

NSK – hotovo

Profesní kvalifikace na úrovni Mgr.:

- Knihovník specialista akvizitér**
- Knihovník specialista katalogizátor**
- Knihovník specialista správce fondů**
- Referenční knihovník specialista**
- Knihovník specialista v knihovně pro děti**
- Knihovník specialista metodik**
- Systémový knihovník specialista**
- Knihovník specialista správce digitální knihovny**

Autorizace

- **Autorizující orgán:** Ministerstvo kultury ČR; nastaveny procesy, podmínky
- **1. autorizovaná osoba:** Moravská zemská knihovna (5 PK)
- **Žádost připravují:** Knihovna Jiřího Mahena, brněnská oborová VOŠ a SŠ, Národní knihovna ČR, Ústav informačních studií a knihovnictví FF UK... další subjekty???

Využívání NSK

- Příprava CŽV v instituci, nastavení přijímacího řízení, formulace pracovních náplní, požadavků, profilů...
- Certifikát knihoven prokazatelně využívajících NSP, NSK: 7 subjektů – např. Knihovna Jiřího Mahena

2.3 Výstupy z projektů KZPS/UZS

- Standard pracovních náplní pro 3 základní TP
- Doporučené principy pro obsazování vedoucích míst v resortu kultury a sociálních služeb
- Výsledky pilotního šetření personální práce v knihovnách
- Návrh kolektivní smlouvy vyššího stupně
- Poznatky v oblasti personální ze zahraničních cest po knihovnách
- Příspěvek k řešení problematiky Age managementu v knihovnách

Projekty s KZPS

- Společným postupem sociálních partnerů k přípravě odvětví na změny důchodového systému (1)
- Sociální dialog v oblasti kultury a sociálních služeb (2)

2.3.1 Projekty s KZPS 1

(problematika stárnoucích týmů)

- **30 seminářů, 3 konference, 20 řízených rozhovorů s manažery velkých knihoven**
- **Sociální dialog**
- **Zjištěny názory manažerů v problematice stárnoucích pracovních týmů (publikováno na KKS 2014)**

Projekty s KZPS 1

- Definovány stávající a očekávané problémy a potřeby ve vazbě na Age Management
- Zpracována prognóza vývoje oboru a možný dopad na tři typové pozice (optimistická a pesimistická varianta)
- Proběhlo pilotní šetření v první organizaci (management, zaměstnanci) – Knihovna města Ostravy
- Připravuje se druhá etapa projektu (šetření v 6 organizacích)

2.3.2 Projekty s KZPS 2

(personální práce, standardy pracovních náplní, sociální dialog, obsazování vedoucích míst...)

- **Šetření personální praxe ve 20 knihovnách, výstupy, doporučení pro další postup**
- **Standard pracovních náplní tří typových pozic**
- **Zkušenosti z personální oblasti ze zahraničních cest**

Projekty s KZPS 2

- Doporučení pro obsazování vedoucích míst v resortu kultury
- Návrh kolektivní smlouvy vyššího stupně (KSVS)
- Širší diskuse o personální problematice, budoucnosti jednotlivých profesí a sociálním dialogu v knihovnách

2.3.2.1 Závěry a doporučení z šetření personální praxe

- Nelze dělat obecné závěry (malý vzorek); dotazník je však možné po menší úpravě využít k širšímu, reprezentativnímu šetření personální praxe v knihovnách
- Připravit metodickou příručku k tvorbě jednotlivých personálních dokumentů s příklady dobré praxe a doporučeními pro jednotlivé velikostní skupiny knihoven (*konzultovat s právníkem*)

Závěry a doporučení

- Pořádat vzdělávání v personální oblasti pro vrcholový i nižší management knihoven (popisy pracovních míst, hodnocení pracovníků, nekonfliktní jednání s pracovníky ad.)
- Usilovat o změnu katalogu prací

Závěry a doporučení

- **Doporučit profesním organizacím zahájení prací na kvantifikaci některých činností** pro potřeby kontroly, porovnávání a též jako metodická doporučení (*dlouhodobější proces a širší odborná diskuse*)
- Používat ev. vzniklé normativy či standardy jako **pouze jako pomocné kritérium pro hodnocení** pracovníků, vodítko pro obecní knihovny, či orientaci pro zřizovatele (v závislosti na počtu pracovních sil, financí na nákup apod.)

2.3.2.2 Popis pracovních náplní tří pozic

- Referenční knihovník
- Knihovník v knihovně pro děti (viz příklad)
- Katalogizátor

- Doporučení: Využít **standardu pracovních náplní** pro 3 TP jako metodiku pro další TP

2.3.2.3 Závěry z poznatků ze zahraničních cest

- Navštíveno příliš málo knihoven, nelze zobecňovat
- Neexistuje jednotný shodný model k následování či akceptování, akceptovat lze některé principy
- **Standardizace pracovních výkonů pro potřeby hodnocení není uplatňována nikde**

Závěry z poznatků ze zahraničních cest

- Prosazovat v českých knihovnách jako praxi pravidelná jasná a předem daná pravidla hodnocení pracovního výkonu v písemné formě
- Prohloubit sociální dialog, usilovat o kolektivní smlouvy vyššího stupně
- Pokoušet se měnit etiku práce a pracovních vztahů
- Začít se zabývat otázkou, kdo je vlastně knihovník
- Prohloubit komunikaci se zahraničními partnery v oblasti personální

3 Možné kroky do budoucna

- **Dopracovat NSP, NSK; pravidelně revidovat, doplňovat, akceptovat, zapracovat do firemní praxe, seznamovat se soustavami knihovny**
- **Autorizovat oborové subjekty a organizace, začít ověřovat kompetence**
- **Zvyšovat počet autorizovaných osob (pokrýt potřebu v krajích)**
- **Organizovat potřebné návazné CŽV (role krajských knihoven)**

Možné kroky do budoucna

- Dosáhnout žádoucích změn Katalogu prací na základě NSK, NSP
- Rozvinout a dokončit výstupy z projektů KZPS: *dopracovat popis pracovních činností pro zbývající TP, nastavit systémy hodnocení, zpracovat metodickou příručku personální práce, modelové kariérní řády (vzorové materiály...) ad.*

Možné kroky do budoucna

- **Zabývat se problematikou středoškolské kvalifikace v knihovnách** (diskuse se školami, hledání možností, alternativ...)
- **Prosadit/hledat dotační programy, pilotní projekty se školami** (pedagogické minimum, ekonomické minimum, právní minimum ad. ...)
- **Vzdělávat manažery knihoven v oblasti personálního managementu**

Možné kroky do budoucna

- **Dopracovat a přijmout Koncepti CŽV** vycházející z nastíněné reality a dle výsledků průzkumu NK ČR
- **Akceptovat zakotvené principy v praxi**
- **Provést změny v rekvalifikačních a specializačních knihovnických kurzech** (+standardizace, akreditace?)
- **Zajistit dostupnost potřebných kurzů k dosažení kompetencí** (*ústřední knihovny, krajské knihovny, oborové školy?, profesní organizace, další subjekty*)
- **Vzájemně spolupracovat** (*Sekce vzdělávání...*)

Modelový příklad

The background is a solid green color with a pattern of various leaf shapes in a lighter shade of green, scattered across the surface. The leaves vary in size and orientation, creating a natural, organic feel.

Knihovník v knihovně pro děti, středoškolák

Národní soustava povolání

- **Charakteristika: zprostředkovává knihovnické a informační služby vlastní knihovny, knihoven oborově nebo regionálně příbuzných i národního systému knihovnických a informačních služeb jako celku dětským uživatelům ve smyslu podpory čtenářství, vzdělávacích aktivit, spolupráce s rodiči, pedagogy a dalšími zainteresovanými subjekty.**

NSP – doporučená kvalifikace

- Nejvhodnější přípravu pro tuto pozici poskytuje střední vzdělání s maturitní zkouškou (bez vyučení) v oboru informační služby, knihovnictví
- Jinou alternativu představuje střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru gymnázium, střední vzdělání s maturitní zkouškou (bez vyučení) ve skupině oborů pedagogika, učitelství a sociální péče, střední vzdělání s maturitní zkouškou (bez vyučení) v oboru publicistika a střední vzdělání s maturitní zkouškou (bez vyučení) v oboru knihkupectví

NSP – měkké kompetence

Na stupnici z 5:

○Efektivní komunikace	4	○Plánování a organiz. práce	4
○Kooperace	4	○Celoživotní učení	3
○Kreativita	3	○Aktivní přístup	4
○Flexibilita	4	○Zvládání zátěže	4
○Uspokojování zákaznických potřeb	4	○Objevování a orientace v informacích	4
○Výkonnost	3	○Ovlivňování ostatních	4
○Samostatnost	4		
○Řešení problémů	4		

NSP – obecné kompetence

Na stupnici ze 3:

- Počítačová gramotnost 3
- Numerická způsobilost 2
- Právní povědomí 1
- Ekonomické povědomí 1
- Jazyková způsobilost v ČJ 3
- Jazyková způsobilost v AJ 1

NSP – teoretické znalosti

- Knihovnické a informační služby
- Literatura
- Státní informační a kulturní politika, informační procesy, instituce v informační oblasti
- Počítačové zpracování textů a tabulek
- Vývoj písemnictví, psacích látek a potřeb, dějiny knihy a knihovnictví
- Pravidla ochrany osobních údajů, autorské právo v ČR a zahraničí

NSP – teoretické znalosti

- Metody zpracovávání rešerší
- Profilování, budování, zpracovávání a katalogizace informačních, knihovnických a *archívních* fondů
- Organizace a ochrana knihovního fondu
- Formy a metody individuální a kolektivní práce s uživatelem knihovnických a informačních služeb
- Informační potřeby a bariéry ad.

Odborné znalosti – výhodné

- Marketing a marketingová komunikace
- Principy digitalizace dokumentů a knihovních fondů

NSP – ad.

- Zdravotní podmínky
- Pracovní podmínky
- Příklady činností...

NSK – kvalifikační standard (odborné kompetence, maturitní úroveň)

- **Orientace v základních elektronických informačních zdrojích**
- **Orientace v nakladatelské politice v ČR**
- **Orientace v aktuálně vydávaných titulech**
- **Poskytování bibliografických a rešeršních služeb v knihovnách**
- **Poskytování výpůjčních služeb v knihovnách**
- **Evidence, adjustace a katalogizace v knihovnách**
- **Ovládání AKS v relevantních modulech**

NSK – kvalifikační standard (odborné kompetence, maturitní úroveň)

- Vyhledávání bibliografických a faktografických informací a jejich ověřování
- Formální a obsahová analýza textu, rychlé čtení
- Odborná komunikace se čtenáři, uživateli a zákazníky v knihovnách
- Realizace aktivit k podpoře dětského čtenářství v knihovnách
- Realizace lekcí informační výchovy v knihovnách

Plus přesný návod, jak ověřovat + potenciální AOS + AO a pravidla

Kompetence: Vyhledávání bibliografických a faktografických informací a jejich ověřování (NSK)

- Určit selekční údaje v bibliograf. záznamu monografie a pokračujícího díla
- Vyhledat bibliografický záznam v OPAC Národní knihovny ČR dle titulních listů pěti monografií vydaných v různých etapách 20. a 21. stol.
- Vyhledat dílo českého autora a jeho překlady v katalogu Library of Congress
- Vyhledat v některé z digitálních knihoven Národní knihovny ČR digitalizované dílo, vydané v 19. století
- Vyhledat dostupnost monografického a pokračujícího díla české provenience dle titulního listu v centrálních knihovních portálech

Kompetence: Odborná komunikace se čtenáři, uživateli a zákazníky v knihovnách

- Přizpůsobit styl vedení vstupního pohovoru vzdělanostní a sociální skupině klienta se soustředěním na podmínky poskytnutí konkrétní knihovnické služby
- Popsat komunikační nástroje a postupy používané uživateli s různým typem postižení
- Odpovědět na vágně/pregnantně formulovaný požadavek na poskytnutí knihovnické a informační služby

Kompetence: Realizace aktivit k podpoře dětského čtenářství

- Vytvořit rámcový scénář akce k podpoře dětského čtenářství pro konkrétní věkovou skupinu dětí
- Vytvořit návrh čtenářské soutěže pro konkrétní věkovou skupinu dětí

Kompetence: Realizace lekcí informační výchovy

- Vybrat vhodnou variantu lekce informační výchovy pro konkrétní předškolní či školní ročník a určené téma a výběr zdůvodnit
- Vysvětlit základní pojmy z oblasti informačních zdrojů a služeb způsobem adekvátním pro určenou věkovou skupinu dětí

Projekt KZPS – vzorová pracovní náplň 1

- Poskytuje knihovnické, informační, referenční a faktografické služby v knihovně pro děti se zvláštním zaměřením na oblast literatury pro děti a mládež
- Vyhledává a formuluje odpovědi na informační požadavky uživatelů knihovny pro děti s využitím interních a externích informačních zdrojů; vede statistiku dotazů
- Sleduje, shromažďuje a hodnotí informační potřeby a požadavky uživatelů v knihovně pro děti ve vazbě na profilaci a aktualizaci fondů; sleduje nakladatelskou produkci pro děti a mládež a spolupracuje s útvarem akvizice v knihovně

Projekt KZPS – vzorová pracovní náplň 2

- Sestavuje jednoduché rešerše s využitím databází a informačních zdrojů domácí a zahraniční provenience; doplňuje interní databáze
- Komunikuje (osobně, písemně, telefonicky, elektronicky) s uživateli v knihovně pro děti včetně vstupních pohovorů
- Informuje uživatele v knihovně pro děti a jejich rodiče o rozsahu a právních podmínkách poskytovaných knihovnických a informačních služeb a provádí instruktáže a školení uživatelů o těchto službách v knihovně pro děti

Projekt KZPS – vzorová pracovní náplň 3

- Poskytuje základní poradenské a konzultační služby z oblasti čtenářství a informační výchovy
- Vede děti ke čtenářství, schopnosti samostatně se orientovat ve světě informací, vyhledávat je, hodnotit a samostatně s nimi pracovat
- Poskytuje odbornou informační pomoc uživatelům při práci s ICT v knihovně pro děti (internet, multimediální aplikace, e-čtečky, play stationy ...); vyhledávání v databázích a práci s elektronickými katalogy; řeší problémy ICT pro uživatele knihovny pro děti ve spolupráci s příslušným útvarem knihovny

Projekt KZPS – vzorová pracovní náplň 4

- Provádí veškerou výpůjční činnost v knihovně pro děti v rozsahu stanoveném knihovním a výpůjčním řádem a veškeré činnosti spojené s automatizovaným/klasickým výpůjčním protokolem v knihovně pro děti včetně registrace a evidence čtenářů, výpůjček; rezervací, agendy vymáhání nesplněných závazků uživatelů, agendy tržeb oddělení ad.
- Vede denní, měsíční, celoroční statistiku knihovnických a informačních služeb knihovny pro děti
- Podílí se na vypracovávání písemných rozborových podkladů za knihovnu pro děti

Projekt KZPS – vzorová pracovní náplň 5

- Buduje, řadí a udržuje knihovní fond knihovny pro děti ve volném výběru a prezenční fond pro děti a mládež, podílí se na jeho revizi a aktualizaci, navrhuje dokumenty k opravám a odpisu
- Buduje a udržuje informačně bibliografický aparát budovaný v knihovně pro děti (např. katalogy a kartotéky) a seznamuje s ním uživatele
- Spolupracuje v oblasti práce s dětmi a mládeží v rámci národního systému knihovnických a informačních služeb

Projekt KZPS – vzorová pracovní náplň 6

- Identifikuje, vyhledává, vybírá a připravuje předlohy pro reprografické služby uživatelům knihovny pro děti; zajišťuje pro ně kopírovací služby včetně elektronických; spravuje kopírky na mince v knihovně pro děti
- Provádí základní činnosti v oblasti public relations a marketingu knihovny pro děti; prezentuje knihovnické a informační služby knihovny pro děti a podílí se na jejich propagaci

Projekt KZPS – vzorová pracovní náplň 7

- Podílí se na aktualizaci webových stránek knihovny pro děti
- Spolupracuje s relevantními partnery knihovny pro děti, především s mateřskými, základními a speciálními školami a dalšími kulturními, vzdělávacími, výchovnými a sociálními zařízeními zaměřenými na děti a mládež
- Zajišťuje exkurze v knihovně pro děti

Projekt KZPS – vzorová pracovní náplň 8

- Připravuje a realizuje lekce informační výchovy a vzdělávací akce pro děti, aktivity k podpoře čtenářství a další volnočasové aktivity v knihovně pro děti
- Podílí se na získávání vhodných zdrojů spolufinancování oblasti práce s dětmi a mládeží v knihovně
- Tvoří jednoduché výtvarné a propagační pomůcky a materiály
- Zajišťuje fotodokumentaci aktivit knihovny pro děti

Metodická poznámka:

V řadě knihoven, zejména menších, může knihovník v knihovně pro děti vykonávat i některé práce dalších pozic; v nejmenších knihovnách je pak obvyklá kumulace většiny činností bez ohledu na konkrétní pozici. To vše je třeba zohlednit v konkrétní pracovní náplni v konkrétní knihovně.

Přídavek (jaké vzdělávání si přejí dobrovolníci a „malí“ profesionálové)

- pedagogika, práce s mládeží (10)
- komunikace (8)
- tvorba besedy (praktické školení, ukázky...), témata KIV 1.-9. (7)
- počítačová gramotnost, novinky, AKS (5)
- vzájemné kontakty a výměna zkušeností, exkurze (3)
- praktická pomoc (3)
- jazykové vzdělávání - AJ (2)
- získávání dotací (2)
- Autorský zákon (1)
- management, psychologie, měkké dovednosti, zvládání krizových situací, pořádání kulturních akcí

Díky za trpělivost a výdrž Dotazy...?

- Kontakt: Zlata Houšková
- GSM: 773-461-554
- e-mail:
zlata.houskova@gmail.com